

BÉKÉS VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK ELNÖKE

Cím: 5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.

Telefon: +36-66-441-156

Előkészítő: Pap-Szabó Katalin	NYILVÁNOS ülés
Véleményező bizottságok: Közgyűlés bizottságai	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel

ELŐTERJESZTÉS

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése
2024. február 21-én tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a Közgyűlés 2023. évi nemzetközi programjának végrehajtásáról; a Közgyűlés 2024. évi nemzetközi programja

Tisztelt Közgyűlés!

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése **5/2023 (II. 24) KGY.** számú határozatával fogadta el a Közgyűlés 2023. évre vonatkozó nemzetközi programját, melynek végrehajtásáról az alábbiak szerint számolok be.

A 2023. évi nemzetközi program végrehajtása**1. Határ-menti testvérmegyei kapcsolatok: Arad megye és Bihar megye**

A 2022. évben **Arad megyével** folytatott kapcsolatunkban az INTERREG Románia-Magyarország 2014-2020 határon átnyúló együttműködési program keretében megvalósítandó közös projektjeink domináltak. A közös projektekkel és tervekkel kapcsolatos munkavégzés folyamatos volt az elmúlt évben is, jórészt a 2017-ben benyújtott közös projektekkel összefüggésben:

- **Második stratégiai felhívás 9/a beruházási prioritás /Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése/:** „Határon átnyúló egészségügyi együttműködés a hatékony megelőzés és a minőségibb egészségügyi szolgáltatások, valamint az eredményes rehabilitáció és rekreáció érdekében Békés és Arad megyében” (HEALTHCBC, azonosító: ROHU453)
Vezető Partner: Békés Vármegye Önkormányzata
- **Második nyílt felhívás 11/b beruházási prioritás /A hatóságok és résztvevők intézményi kapacitásának, valamint a hatékony közigazgatás előmozdítása a törvényi és adminisztratív együttműködés, valamint az állampolgárok és az intézmények közötti együttműködés támogatásával/:** „Közös problémák, közös megoldások – Arad és Békés megye közigazgatási együttműködésének javítása” (WorkMix, azonosító: ROHU-204)
Projektpartner: Békés Vármegye Önkormányzata

A **ROHU-204** azonosítószámon nyilvántartott „Közös problémák, közös megoldások – Arad és Békés megye közigazgatási együttműködésének javítása” (WorkMix) című projekt 2023. október 31-én hivatalosan is lezárult.

A megvalósítási időszak alatt, 2018. december 1-je és 2023. október 31-e között összesen tíz szakmai ülésre került sor, fele-fele arányban Arad megye és Békés vármegye szervezésében. Az értekezések az alábbi területeket érintették: kockázat-megelőzés és katasztrófamenedzsment, turizmus, egészségügy, kultúra, örökség és határon átívelő kapcsolatok, valamint közlekedés és infrastruktúra. Mindezek eredményeként új, közös célokat fogalmaztak meg a résztvevők, illetve a felmerülő hasonló problémákra közös megoldásokat, módszertanokat dolgoztak ki.

Ennek okán, 2023. október 26-án sajtótájékoztató került megrendezésre a Vármegyházán.

A **ROHU453** kódszámú, Arad megyével közösen megvalósítandó, egészségügyi szolgáltatások fejlesztésére irányuló projekt szakmai tartalmában és partnereiben módosított pályázati anyagának benyújtása a Közös Titkárság számára 2021. január 14-én történt meg. Többször került sor ezután tisztázó kérdések megválaszolására, levélváltásra és személyes konzultációra a projekttel kapcsolatban, amelyekről az előző évi beszámolóknak is szó esett. Sajnos végül 2022. december 5-i személyes látogatása alkalmával az Irányító Hatóság vezetője arról tájékoztatót, hogy audit kockázatok miatt a Támogatási Szerződést nem írják alá, a projekt nem valósulhat meg. A fel nem használt források átcsoportosításáról a ROHU Program Monitoring Bizottsága hozott döntést a tavalyi év folyamán.

Bihar megyével az M44-es gyorsforgalmi út továbbépítésének tervezése miatt várható a kapcsolatok élénkülése.

2. Kárpát-medencei testvérmegyei kapcsolatok: Hargita megye és Kovászna megye

Az erdélyi magyarsággal való kapcsolattartás évtizedek óta Békés Vármegye Önkormányzatának meghatározó nemzetközi tevékenysége.

2023. februárjában részt vettünk a Csíkszentmiklósi Kolbászfesztiválon Hargita megyében, október elején pedig a Kovászna megyei Kürtóskalács - Édes ízek fesztiválján képviseltük Békés vármegyét. Ez utóbbi rendezvényen külön kuriózumként a Csabai Szlovákok Szervezete Senior Klub közreműködésével csörögefánk készült, melyet az érdeklődők megkóstolhattak.

Testvérmegyei kapcsolataink ápolása érdekében 2023-ban ismét meghívást kapott Kovászna és Hargita megye a 26. Csabai Kolbászfesztiválra, amelyet örömmel elfogadtak, és Önkormányzatunkkal közösen vettek részt a rendezvényen. A testvérmegyei delegációk kulturális programokon vettek részt.

3. Nemzetközi szervezetek

INTERREG Románia-Magyarország Program

Az INTERREG Románia-Magyarország Program célja a közös, román-magyar projektek finanszírozása, amelyek hasonló megközelítést, valamint innovatív megoldásokat követelnek, a határ mindkét oldalán felmerülő igények kiszolgálására, hozzájárulva a jogosult terület fenntartható fejlődéséhez. A támogatható határ-menti terület a következő vármegyéket foglalja magába: Arad, Bihar, Szatmár, és Temeş a román oldalon, illetve Békés, Hajdú-Bihar, Csongrád-Csanád és Szabolcs-Szatmár-Bereg, a magyar oldalon.

2023-ban a nemzetközi program középpontjában a 2014-2020-ra vonatkozó **INTERREG V-A Románia-Magyarország Együttműködési Program** lezárása mellett az **INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027-es időszakra szóló programjának elindítása** állt. A 2014-2020-as források minél jobb felhasználásának érdekében a maradvány összegek átcsoportosításra kerültek forráshiányos projektek részére.

A Program **Monitoring Bizottságának** működése folyamatos volt az elmúlt évben: írásos eljárásokon keresztül, amelyek főként az egyes projektek megvalósítási idejének hosszabbítására, partnereinek cseréjére, illetve szakmai tartalmának módosítására irányultak; illetve online üléseken került sor a Program teljesítményének felvázolására és a fontosabb döntések meghozatalára.

A **2021-2027-es időszakra szóló program** stratégiai célkitűzése a zöldebb, ellenállóbb és összetartóbb határon átnyúló régió Románia és Magyarország között. A program teljes költségvetése közel 176 millió Euró, melyből 140,7 millió Euró ERFA támogatás, a nemzeti társfinanszírozások összege pedig összesen több, mint 35 millió Euró. A pályázható célkitűzések:

megújuló energia, éghajlatváltozás és katasztrófamegelőzés, biodiverzitás, egészségügy, kultúra és turizmus, közösségi alapú („people to people”) projektek. A források két típusú pályázati felhíváson keresztül érhetőek el: nyílt és korlátozott (stratégiai jelentőségű). A 2023. június 28-án meghirdetett első Nyílt pályázati felhívás két komponensből állt: egy „soft” **projekteket** (amelyek nem tartalmaznak építési engedélyköteles infrastrukturális elemeket) és egy „hard” **projekteket** (amelyekhez építési engedély szükséges) **támogatóból**. A felhívás **teljes költségvetése** 53 521 942 euró, amelyből **42 817 554 euró ERFA-támogatás**. A nyílt felhívás keretében a két komponensre eltérő határidők vonatkoztak, a **hard** projektekre **2024. január 26-ig** lehet pályázatot benyújtani, míg a soft projektek esetében a benyújtási határidő 2023. szeptember 27. volt. A soft projektjavaslatokra vonatkozó komponens határidejének lejártáig **170 projektjavaslatot nyújtottak be**.

A **stratégiai jelentőségű műveletek** a program 3. mellékletében szerepelnek, az összes ERFA támogatás legfeljebb 50%-át tehetik ki. A stratégiai felhívás még nem került megjelentetésre, viszont körvonalazódni látszik az projekt, amit Békés Vármegye Önkormányzata az Arad megyei tanáccsal közösen szeretne megvalósítani, és amely Békés vármegyében az orosházi és a központi kórház érinti. A projekt jelenleg tervezési szakaszban van, folytatódik még az egyeztetés a magyar és a román partnerekkel is."

A projektek értékelése és kiválasztása a Monitoring Bizottság által jóváhagyott módszertan és kritériumok alapján történik majd a közeljövőben.

2023. júliusban a Közös Titkárság 2 napos technikai találkozót szervezett Békéscsabán, ahol a zárás előtt lévő stratégiai pályázatok kedvezményezettjei számoltak be előrehaladásról, nehézségekről, problémákról, illetve a tervezés alatt álló projektek is bemutatásra kerültek. Az egészségügyi témában tervezett fejlesztések segítésére az Európai Bizottság egy, a témában jártas szakértővel kötött szerződést, aki októberben személyesen kereste fel a tervezett egészségügyi stratégiai projektek jövőbeni kedvezményezettjeit, így önkormányzatunkat is. A megbeszélésre a kórházak képviselői is meghívást kaptak.

Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata (CESCI)

Kontinensünk középső részének együttműködése elősegítése céljából alakult meg a **Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata** Budapesten (angolul: Central European Service for Cross-Border Initiatives, rövidítve: CESCI).

A szervezet célja, hogy a közép-európai térségben a határon átnyúló együttműködésekben résztvevő intézmények, szervezetek, önkormányzatok szövetségeként működjön és tagjainak különböző szolgáltatásokat nyújtson, segítve ezzel együttműködésük intézményi és infrastrukturális fejlesztéseit és növelve az együttműködések forrásbevonó képességét. Önkormányzatunk 360/2009. (XII.18.) KT. sz. határozatával döntött a CESCI-be való belépési szándékáról. A CESCI 2010. május 5-én megtartott közgyűlésén felvette Önkormányzatunkat tagjai sorába, azóta Békés Vármegye Önkormányzata folyamatosan részt vesz a CESCI közgyűlésein.

2023. szeptemberben Hivatalunk egyik nemzetközi kapcsolatokért felelős kollégája részt vett egy CESCI által a német-cseh-lengyel határvidékre szervezett tanulmányúton. Fő célja a külföldi jó gyakorlatok bemutatása, illetve a szakmai kapcsolati háló bővítése voltak. A Nisa Eurorégió felvázolta az eurorégió kialakulásának történetét, a szervezet főbb fejlődési szakaszait, felépítését, legfőbb területfejlesztési eredményeit (pl. saját Kisprojekt Alap, munkacsoportok létrehozása, egyre több tématerületre kiterjedő együttműködés elősegítése, környezeti kockázatok és szennyezések közös kezelése). Szóba kerültek a határon átnyúló projektek nehézségei is. Egy oktatási-képzési és turisztikai célokat szolgáló ököcentrum meglátogatására is sor került, mely az önkormányzati, a vállalati és a civil szféra együttműködésének jó példája. A tudományos-technológiai parkként működő libereci IQ Landiába is szerveződött egy igen tartalmas, többórás látogatás. A centrum jó gyakorlatként szolgál a tudás- és tapasztalat megosztására és cserekapcsolat-építésekre. A Libereci Műszaki Egyetem Földrajz Tanszékének adjunktusa, a CESCI elnökségi tagja vázolta fel, hogyan látja a Libereci kerület és a hármashatár térségének helyzetét és a felek együttműködését.

2023. október 12-én került sor legutóbb közgyűlésre. A főbb napirendi pontok tisztségviselői, tagsági ügyek voltak.

Összegzés

Békés Vármegye Önkormányzata a 2023. évben is igyekezett a lehető legeredményesebben közreműködni nemzetközi kapcsolatai fenntartásában, erősítésében.

A 2023. évre tervezett, Közgyűlés által elfogadott nemzetközi kapcsolatainkat érintő fő célkitűzéseinket eredményesen megvalósítottuk.

Az Önkormányzat a különböző, nemzetközi vonatkozású eseményekre szóló meghívásoknak, felkéréseknek lehetőségeihez mérten 2023. évben is igyekezett eleget tenni, a vármegye népszerűsítésének lehetőséget nyújtó eseményeken pedig továbbra is színvonalas megjelenéssel képviseltette magát és a vármegye egészét. Kezdeményezéseire ezúttal is szép számban érkeztek testvérmegyei delegációk.

Az INTERREG Románia-Magyarország 2014-2020 program keretében Arad Megye Tanácsával együttműködésben a *11/b - A hatóságok és résztvevők intézményi kapacitásának, valamint a hatékony közigazgatás előmozdítása a törvényi és adminisztratív együttműködés, valamint az állampolgárok és az intézmények közötti együttműködés* - beruházási prioritásra sikeresen benyújtott pályázat (ROHU-204) zárásáról gondoskodott.

A ROHU453 azonosítószámú, szintén Arad megyével közös, előzetes jóváhagyás mentén átdolgozott projekt Támogatási Szerződését sajnos az Irányító Hatóság audit kockázatra hivatkozva nem írta alá, a felszabaduló forrást átcsoportosította.

Az Önkormányzat részt vett az Irányító Hatóság és a Nemzeti Hatóság koordinációjával folytatott INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027-es időszakra szóló programjának elindításában. A települési önkormányzatoknak tájékoztató fórumot tartott és szakértői segítséget ajánlott a partnerkeresésben és a projektek kidolgozásában.

Határozati javaslat:

Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése

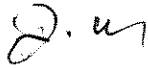
1. elfogadja Békés Vármegye Önkormányzatának 2023. évi nemzetközi kapcsolatairól szóló beszámolót,
2. a költséghatékonyság és kölcsönösség elvét követve jóváhagyja a 2024. évi nemzetközi programját (1. sz. melléklet),
3. felhatalmazza Elnökét, hogy a 2024. évi nemzetközi programban a delegálás jogát gyakorolja.

Felelős: Zalai Mihály elnök

Határidő végrehajtásra: értelem szerint

Határidő beszámolásra: 2025. I. negyedév

Békéscsaba, 2024. február 2.

Zalai Mihály

Békés Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének

2024. évi nemzetközi programja

I. A külügyi kapcsolatok ápolásának alapelvei és prioritásai

A magyar államigazgatási és közigazgatási rendszer 2011. évi törvényi változásait követően a megyei önkormányzatok feladatköre és költségvetése szűkebb mozgásteret enged a nemzetközi kapcsolataink ápolásában.

Békés Vármegye Önkormányzata számára továbbra is fontos szándék a meglévő külföldi partnerekkel történő együttműködés.

A vármegye földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a közvetlen határ menti szomszédokkal való együttműködés kiemelten fontos a jövő vonatkozásában.

Egyes nemzetközi szervezetekben betöltött tagságunk, illetve az alapvetően területfejlesztés-profilú nemzetközi szervezetek munkájának nyomán követése révén további lehetőségek nyílhatnak az Európai Unió közvetlen támogatási forrásaival kapcsolatos információszerzéshez.

I.1. Határ menti kapcsolatok

Az **INTERREG V-A és az INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program** keretében mindkét tagállam konkrét célkitűzése, hogy a közös együttműködést tovább folytassák a program tematikája szerint. A megye határ menti fejlesztéseinek segítéséhez a Program Monitoring Bizottságában való részvételünk biztosít közvetett lehetőséget.

Az Arad Megye Tanácsával közös ROHU204 pályázat sikeresen megvalósult, a két megye együttműködésének további erősödése várható a jövőbeni közös projektek során is.

Az **INTERREG VI-A Románia-Magyarország Együttműködési Program 2021-2027-es** megvalósításában való részvétel várhatóan főleg egészségügyi, de akár több területen is közös együttműködéseket generál majd **Arad megyével**.

I.2. Kárpát-medencei kapcsolatok

A nemzetközi kapcsolataink rendszerében a **Bihar, Hargita és Kovászna megyékkel** fennálló testvérmegyei kapcsolatok és együttműködések továbbra is jelentőséggel bírnak, különösen a közös projektek fejlesztését és megvalósítását célszerű szorgalmazni nemzetközi együttműködést támogató közvetlen brüsszeli források tekintetében.

Önkormányzatunk nemzetközi kapcsolatain terén kiemelt jelentőséggel bír a **Szlovákiával** való együttműködési lehetőségek kialakítása, hiszen a magyarországi szlovákok nagy része Békés megyében él, és a legutóbbi népszámlálási adatok szerint a szlovákság Békés megye második legnagyobb nemzetisége, több ezer fővel járul hozzá a megyei lakosságához.

A Vajdaság Autonóm Tartomány, illetve Kárpátalja (Ukrajna) irányában továbbra is a nyitottság elvét kívánjuk követni a közvetlen brüsszeli forrásokra beadható pályázatokhoz szükséges partnerség biztosítása érdekében.

I.3. Nemzetközi szervezetekben való részvétel, tájékoztató

A külügyi programterv megvalósítását segíti az Európai Unió forrásszerzési lehetőségei folyamatos figyelése.

Az **INTERREG VI-A Románia-Magyarország 2021-2027 Program Monitoring Bizottságában** való aktív képviselet, a CESC tagóságunk, illetve a további interregionális és transznacionális együttműködések támogató programok tájékoztató rendezvényein való részvétel biztosíthatja a Békés vármegyei érdekek érvényesítéséhez az információs háttérrel a jövőben is.